

Simon kunta
Tekninen osasto
Ratatie 6
95200 Simo
simon.kunta@simo.fi

LAUSUNTO

21.12.2017

Dnro 643/2017

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto Leipiön tuulivoimapuiston laajennuksen yleiskaavasta

Viite: Lausuntopyyntö 30.10.2017

LEIPIÖN TUULIVOIMAPUISTON LAAJENNUKSEN YLEISKAAVA

Ehdotus

Tuuliwatti Oy suunnittelee tuulivoimantuotantoalueen laajennusta Simon Leipiössä. Mikäli laajennus-hanke toteutuu, Leipiön alueelle rakennettaisiin 28 tuulivoimalaa lisää eli alueella olisi lopulta yhteensä 45 tuulivoimalaa. Tällä hetkellä kaavoitettuna ja toiminnassa on yhteensä 17 voimalaa.

Kaava sijoittuu Isosydänmaan paliskunnan alueelle. Paliskunnan suurin sallittu eloporumäärä on 2000 ja poronomistajia oli 68 poronhoitovuonna 2013–2014. Kaava sijoittuu paliskunnan lounaisosaan, porojen syys- ja kesälaitumille sekä vasoma-alueille. Paliskunnan alueelle sijoittuu ennestään myös muita tuulipuistoja ja tuulipuistosuunnitelmia.

Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituksessa

Poronhoitolaissa (PHL 848/1990, 3§) säädetään poronhoidolle vapaa laidunnusoikeus maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta. Lain 53 § velvoittaa viranomaisen neuvottelemaan asianosaisen paliskunnan kanssa valtion maita koskevien hankkeiden yhteydessä, mikäli ne vaikuttavat olennaisesti poronhoidon harjoittamiseen. Kaava-alueesta osa sijoittuu valtion maille ja neuvotteluiden päivämäärä on sovittu. Vaikka alue ei olisikaan valtion mailla, on poronhoitolain mukaisten neuvotteluiden tyyppisiä neuvotteluita käyty hankkeissa, sillä ne on todettu hyväksi osallistamisen ja vuorovaikutuksen välineiksi. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) osana maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää turvaavat myös poronhoidon alueidenkäytöllisiä edellytyksiä.

Alueella voimassa olevan Länsi-Lapin maakuntakaavan yleismääräyksen mukaan ”Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava

huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.” Maakuntakaavaan merkittyä tv1-aluetta, jolle kaava pieneltä osaltaan sijoittuu, koskee kaavamääräys: ”Poronhoitoalueella alueen käyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon alueen poronhoidon edellytykset”.

Kaavan vaikutukset poronhoitoon

Kaava laaditaan MRL 77 a § mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jota voidaan käyttää kaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennuslupien myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla. Kaavassa osoitetaan maa- ja metsätalousvaltainen alue (M-1) sekä sen alueelle tuulivoimaloiden alueet (tv-1), sekä mm. luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita, muinaismuistoalueita ja -kohteita.

Kaavan mukainen hanke yhdessä aiemmin rakennettujen voimaloiden kanssa tulee olemaan jo varsin laaja. Toiminnan vaikutukset on arvioitu YVA-menettelyssä. Paliskuntain yhdistys on lausunut siitä aiemmin. Hanke tulee viemään porolaitumia sekä suoraan että epäsuorasti ja aiheuttamaan vaikutuksia porojen laiduntamiseen ja poronhoitotoimintaan. Kaavan pohjoisimmat voimalat sijoittuvat kesäajan laitumille ja laidunkiertoreitille, jolloin porojen laidunkierto häiriytyy tai katkeaa. Porojen siirtyminen ei-toivotuille alueille (lähinnä viljelykset) lisääntyy ja paliskunnan kustannukset kasvavat, sillä se joutuu estämään entistä enemmän porojen aiheuttamia vahinkoja. Poronhoidon täysipainoisen toiminnan jatkuminen Isosydänmaan paliskunnan eteläisellä alueella tämän kyseessä olevan ja muiden tuulipuistohankkeiden ja ihmistoiminnan yhteisvaikutuksesta on epävarmaa. Paliskunnalla on kuitenkin alueella voimassa poronhoitolain määrittelemä, pysyväksi oikeudeksi tarkoitettu porojen laidunnusoikeus eikä sitä voida ottaa pois.

Kaavamerkinnät ja -määräykset

Osayleiskaava sijoittuu vain pieneltä osin Länsi-Lapin maakuntakaavaan merkitylle tuulivoimaloiden suunnitteluun soveltuvalla alueella (tv1). Paliskuntain yhdistys katsoo, että tällä hetkellä maakuntakaava ei ole riittävällä tavalla ohjeena osayleiskaavaa laadittaessa (MRL 32 §) vaan maakuntakaavan tv1-alue olisi tullut sisällyttää kaava-alueeseen, esimerkiksi M-alueena.

Kaavan M-1 -alueelle saa määräyksen mukaan sijoittaa vähäistä porotaloutta palvelevaa rakentamista vähintään 250 metrin etäisyydelle tuulivoimaloista. Tämä on tärkeää, sillä poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten vuoksi voi tulla tarvetta uusille aitarakenteille. Kaavassa on Länsi-Lapin maakuntakaavan yleismääräystä ja VAT:a noudatteleva yleismääräys, joka on hyvä ja tarpeellinen. Määräystä on syytä avata kaavaselostuksessa, jotta ymmärretään mitä toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaaminen tässä tapauksessa tuulivoimayhtiöltä edellyttää. Toimintaedellytysten turvaaminen tarkoittaa käytännössä yhtiön ja paliskunnan välisen yhteistyön jatkamista, vaikutusten seurantaa ja laidunalan menetyksen, lisätyön sekä muiden haittojen korvaamista paliskunnalle täysimääräisesti.

Isosydänmaan paliskunnan ja Tuuliwatti Oy:n välille on välttämätöntä tehdä sopimus poronhoidolle aiheutuvien haittojen kompensatioista, haittojen seurannasta ja toiminta-ajan käytännön menettelytavoista. Kaavaa ei tule hyväksyä ennen kuin on varmistettu, että sopimukseen päästään.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao